

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, September' 19-dikén, 1826.

Portugallia.

A' ki közelébb költ M. Kurírunkban a' 174-dik lapon találtatott Portugalliai, ámbár még homályosotska tudósításokat figyelemmel megolvasta, gyaníthatóképpen várja, hogy mai ujságokban ugyan azon Lisbónai történetekről nyilvánosabb tudósításokat fog olvasni. Nem is tsalatt-meg várakozásában, mint hogy az Augustus' 22-dikén költ Lisbónai Udvari Ujságban az egész dologról következő felvilágosító Előadás hirdettetett-ki: „

„Az a' rendkívülyvaló történet, a' melly ezen fő városban a' mult éjszakai mozgásokat okozta, 's a' melly azon jó léleknek, melytől ezen városnak méltó Polgárai elevenítettnek, új alkalmatosságot szolgáltatott arra, hogy magát kimutassa, szükségképpen felgerjesztette a' közönséges féltelmeskedést; 's mind a'-mellett is, hogy az elővétellett hathatós és foganatos eszköznek illy szerentsés resultatumjok lett: tsakugy ugyan a' körülállások, az éjszakai idő, a' bizontalan hírek, 's azok a' sok féle hibás magyarázatok, mellyek illy esetekben szoktak a' dolgoknak adattatni, nem ok nélkül támasztották a' törvényes rendnek minden barátjai 's a' Portugalliai minden jó gondolkodású lakosok között ezen ijedtséget. —

„Sietünk tehát őket a' mesterkedőknek, a' kik ezen emlékezetre méltó éjszakát a' rébellió és átkozottság' veszedelmes epochájává rendelték vala, iparkodásaikról következő rövid de pontos előadás ál-

tal megnyúgtatni, 's őket azon történetekről tudósítani, mellyek ugyan ezen átkozottságra határozottatott éjszakát, a' Király és Nemzet' szent Ügyének ditsőséges éjszakájává vagy is inkább győzedelmi napjává változtatták által — a' melly Ügy, valaminth tulajdon természetére úgy a' mi azon Monárkhának igasságos és nemes szívűségéhez való vonszódásunkra nézve, a' ki ezen össze tsatolódást illy hathatósan össze kötötte, örökre tsak azon egy és megoszolhatatlan fog a' Király és Nemzet között maradni. —

„A' magok álnok mesterkedéseikről elhíresedett átkozottaknak maroknyi csoportja egy esztelen Öszszeesküvést főzött és szőtt-fönt vala össze olly emberekből, kiknek nintsen elég elmé belüli tehetségek illy nagy jó téteményeknek képzelésére, 's a' kiknek megromlott Charaktere undorítóvá teszi nekik azt a' gondolatot, hogy ezen jó téteményekből részt vegyenek. Ezen emberek mint rossz polgárok 's mint még rosszabb alattvalók, olly bolond plánumot tsináltak vala a' magok esztelenkedésekben, hogy törvényes Királyok és természet szerént való Monarkhájok ellen rebelláljanak, 's hogy azon szent Intézeteket, mellyek, mint hogy a' thrónustól jöttek-ki a' természetén és az igasságon vagnak mint alapokon fundáltatva, 's a' mellyek a' Monarkha és Nép között fennálló költsönös jusokért kezességül szolgálván, a' megtartatásnak és közönséges boldogságnak valóságos alapját teszik, semmivé tegyék. —

„Ezen mind Czelzásaira mind Fejeire nézve esztelen Öszszeesküvésnek, szükségképpen plánumát végrehajtó eszközöket kelle keresni. A' népnek fellázasztása vagy a' fegyveres erőnek rebelláltatása által még további felfordulásokat is kívánt eszközölni. Egy olly seregbe helyezettte bizodalmat, melly egyenesen tsak a' polgároknak védelmeztetéssekre 's a' közönséges tsendességnek fenntartására állított fel, és a' melynek már tsak ezen tekintetből is inkább kell vala, mint akár melly más seregnek, attól őrizkedni, hogy legkisebb mozgásba, akár mi lenne is annak gerjesztő oka, belé avatkozzék. A' lovas Politziai seregnek, mellyet nem hozzátartozó tiszték ingerlették a' támodásra, egy más gyalog tsapattal együtt, éjjeli egy órakor, a' plánum szerint ki kellett volna a' Pequeno-i mezőre menni 's ott várokozni addig, míg más sergekől való tsapatok is gyülekeznek oda a' fő városbol, mellyek már úgy gondóltattak, mint ha valósággal eltsábíttatva volnának.

„Ha az Öszszeesküvés' tagjainak boldond reménsége betelleyesedett 's valósággal jó nagy számú sereg gyült volna ki a' nevezett mezőre, ezen esetben arra a' hitel felett való büntételre vetemedtek volna, hogy új Királynak 's új Régenségnek proklamáltatását, mostani Monarkhánknak 's az általa adatott bölts Constitúciónak semmivétetetését, az Absolutuság' ügyetlen systemájának — melly tsak akkor országolt és uralkodott Portugalliában, midőn ezen Ország megszűnt vala az a' hősi és dítsósséggal koronázott nemzet lenni, a' melly Európát egykor a' maga gazdagsága és nagy tettei által bámulásra indította — 's a' midőn azon gráditsfokokon, mellyeken az önu-kény felfelé hágott, mi lassanként, az inségnek éppen azon alsó fepekére lebukkantunk, hol illy soláig sínlódtunk, és a' hol Nagy-lelkü Helyreállítá-

tónknak hatalmas karjai nélkül még ezen szempillantatban is gyalázatosan sínlódnék, helyreállítatását — kívánják. —

„Arra az esetre, hogy ha elégséges erőt nem látnának árulási czelzássok' végrehajtására öszsze gyülekezni, azt határozták vala, hogy Villa-Frankóba vegyék útjokat, 's onnét szemléljék, hogy a' fő városban 's az ott lévő őrző seregnél mi némü mozgások történnek, és ha ezen mozdulások rájok nézve kedvezők nem találnának lenni, ezen esetben a' 2-dik lovas és a' 17-dik gyalog Regimenteknek példájokat követvén, Spanyol országba menjenek által. Hanem az Isteni Gondviselés, melly a' Portugallus nemzetnek és Monarkhának Örállója vala, 's az Isten' oltalmazó keze, melly magát a' jó Királyoknak homlokaikra kiterjeszti, a' gonoszoknak ezen átkozott képzelődés beli plánumjaikat semmivé tette. Az Országlószék, melly a' Haza' veszedelmes környülállásai között nem szunnyadoz, melly a' gyanus embe-
relnek minden lépéseiket szemmel tartja, gátat tett ezen undok öszszeesküvés' elejébe. Az ő eszközei, mellyeket elő vett, olly jól valának erányoztatva, olly jó számba vétetve, 's olly hathatóságok, hogy az Öszszeesküvés' tökéletesen semmivé leve. A' lovas Politziának négy Kompaniáji, mellyek a' rebelliónak legfő eszközeül szolgáltak, fegyvereikből kivetkezettödték, 's a' fő város' egyéb Őrző-sergei legjobb buzgóságtól lelkesítetve, mint a' thrónusnak és a' közönséges szabadságnak leghüségesebb oltalmazóji, úgy mutatta-ki magát. Az első és második Línea beli sergek vételkedtek egymással a' fenytéltartásban és a' szolgálat beli buzgóságban; 's a' Kereskedői rendnek betsületes serge is hasonló virtusoknak kimutatása által külömböztette-meg magát, a' Polgároknak rendkívül való nagyszáma örvendező kiáltozással kíséerte a' törvénynek és Királynak hüségese-

oltalmazójit. Így folya-le ez a' fejtelkedésre és revolúziókodásra rendeltetett órateljes tsendességgel. —

„Szükség felett való dolog megjegyezni, hogy a' köz ember ezen támodásban is, valamint minden támodásokban történik a' dolog, tsak egy tsupa szenvedő eszköz vala; hogy ötet a' tiszték rég-olta és legátkozottabb ravaszággal elerköltstelenítették, az által, hogy ötet a' békességes polgároknak gyűlölésére ingerlették, a' Király és az általa adatott törvények eránt idegenséget tsepegtettek belé, 's azon újjaszületési systéma eránt, melyet Király ő Felsége a' maga országába béhozni jónak talált, 's a' melly az ő esztelen ellenségeinek mesterkedéseik mellett is a' Nemzettel egy idejig fog tartani, 's annak boldogságát állandó lábra fogja helytetni — hamis és veszedelmes képzeleteket gerjesztettek-fel benne. —

„Az Özszeesküvésnek teljes kiirtására 's a' bűnösöknek teljes megfenyítettősékre minden készületek megtétettek. Legyetek tehát, Vitéz Portugallusok, minden félelem nélkül, 's adjatok hálát az Isteni Gondviselésnek, a' melly hozzátok ezen örökre emlékezetes napon, a' maga oltalmának illy fényes bizonyosságát mutatta.“

Politziái fő Felvigyázóvá az a' Don Bastos neveztetett-ki Lisbonában, a' ki 1822-ben tagja volt a' Cortesek' gyűlésének. —

Tra-los-Montesben két olly embereket fogtak-el, kik a' Spanyol országba által szökött Portugallusoknak ott ágensekedtek.

Az ezen Spanyol szélekről jövő tudósítások szerént ott még tart a' nyughatalankodás. Az Elvási Kormányozó írja, hogy onnét két Generálisok, Magessi és Conevarro, Madridba mentek. Az ő Helytartójok, Alpuin, azon tisztéknek bagátszajját, kik vélek együtt Spanyol or-

szágba által menni nem akartak, valamint szintén azokat is, kik vélek együtt ementek volt, hanem azután a' szemeiket fenytítván, a' szökevényektől elváltak 's Portugalliába vissza tértel, mind összeégette. Azt írja a' Lisboniai Gazeta, hogy a' Spanyol országba által szökött közkatonák már majd mind vissza tértel Portugalliába, tsak a' tiszték és altiszték nem, azért; hogy ezekre nem terjesztetett-ki a' hotsámat. — (Megjegyzést érdemel, hogy ezen utolsó rövid tudósítások, már régitskék. Augustus' 20 dikán indultak. Sokkal újabb az az Előadás, melyet az Udvari Ujság szerént fennebb irtunk, mert az Aug. 22 dikén indult).

De vagynak már mind ezeknél sokkal újabb tudósításaink Lisbonából. A' Csiklag, melly Párisban Sept. 8-dikán jött-ki, néhány Czikkelyeket közöl az Aug. 27-dikén költ Lisbonai Udvari ujságból. Ezek szerént ott már nagyon tsendesedni kezdett az első ijedtség. Az Igasság' Ministere Guerrero Antal olly parantsolatot küldött a' Régens Princeszszony' nevében a' Bűnhödési (Criminális) Ítélszékhöz, hogy azonnal fogjon azon Özszeesküvésnek megvizsgálásához, melynek Aug. 21 dikén este ve ki kellett volna ütni. Hogy az Özszeesküvés' részesei lehető hamarsággal kikerestethessenek, sok személyeknek előre tett vallástételeiket, ki a' lovas Politziához tartoztak, és a' revolúzióban fő személyeket szándékoztak jádzani, által küldötte ő Királyi Herczegaszszonyága a' nevezett Ítélszékhöz.

Régens ő K. Herczegaszszonyága illy Végzést hirdettetett-ki: — „

„Hozzám több tisztéktől, kik azon politikai vélekedésért, melyet az 1820-tól 1823-kig uralkodott Demokratikai veszedelmes időkbén nyilatkoztattak, letétettek vala, Kérelmek érkeztek az eránt, hogy a' valóságos szolgálatra ismét vétetessenek.

fel. Mint hogy én azt, a'-mivel az ember a' szerentsétlenségnek tartozik, az igasság' rendszabásaival megegyeztetni kívánom, erre nézve megparantsoltam a' Hadiminis-ternek, hogy nevezzen egy olly Biztosságot ki, mellyl a' maga vélekedéseit ezen elbottsáttatott tiszteteknek újonan való felvétetésekre eránt nékem adja-bé, a' ki az ő Kérelmeket igasságos tekintetbe fogom venni. Tagjai ezen Biztosságnak, kik haladék nélkül összszegyűlni köteleztetnek, ezek legyenek: General-Lieutenant Manoel-da-Silva (mint Elölülő), Generálmájor Albufera, Brigadérosok Suare, Albuquerque, és Mura-Cabral."

A' Tra-los-Montesi Kormányozó jelenti Bragazóból, hogy ő, a' Régenségnek Aug. 5-dik napján kiadott Végzéséből (az Amnestia eránt) néhány nyomtatványokat Valadolibba a' Spanyol fő Kapitányhoz által küldött, hogy a'-felől az elsbáttatott Portugallus katonák tudósittasanak. Későbbi levelében azt jelenti ezen Kormányozó, hogy mint néki látszik, a' rebellió' barátjai elvesztették a' bátorságot az-ólta, hogy nyilvánossággal látják, hogy a' Spanyol Országlószék nem viseltetik erántok úgy, mint az ígért segedelem kívánná; a' mi még több, azon Spanyol tartománynak Kommandánsa, hova a' Portugallus szökevények által-mentek, megparantsolta nekik, hogy tellyességgel belé ne avatkozzanak a' két Országok között fennforgó Politikai ügyesbajos dolgokba. A' Spanyol Országlószék tsak annyiban vette-fel az által-szökött Portugallus katonaságnak ügyit, hogy fegyvereit letétette, élelemre valót rendelt neki, 's a' szélektől 28 mértföld távolságra szállította-meg. Az Entre-Minho-e-Duero és Algarbiai tartományokban még eddig semmi nyughatatlankodás nem fordult elé.

Nem rég azt írták vala a' közönséges ujságlevelék, hogy StUART úr, azon Anglus Követ, a' ki Brasiliából a' Constitú-

tiót Portugalliába hozta, innét Aug. 8-dikán az Angliai Országlószék parantsolatjára, elútozott volna Londonba. De bizonyos, hogy Londonba lett megérkezéséről még semmit nem olvastunk: sőt azt olvastuk némelly ujságokban, hogy az Azores szigetekhez vette evezését, mi okra nézve, erről senki semmit nem tud. Ő, ha igaz, hogy tsakugyan oda útozott 8 dikban indult útnak oda; a' Lisbonai ujság szerént pedig 22 dikben indították ugyan oda útnak a' Lisbonai rebellis politizai lovas katonaságot.

Orosz Birodalom.

Konstantin Czesarevits Cs. Nagy Herceg Aug. 26-dikán megérkezett Moskauba, 's a' Kreml béli Császári palotába szállott bé. A' következő napon ugyan a' Kreml piatzán nagy katonaparádé tartatott a' Császár és Konstantin 's Mihály Nagy Hercegek előtt.

A' Pétersburgi ujságban, melly eze-
ket jelenti, találtatik a' következő háborús környűllásról való tudósítás is: — „

„A' Georgiában kommandírozó Generalis Jermeloff jelentése szerént, a' Persák több pontokon beütöttek az Orosz birodalom' határaitra.

„Az első, és sietve tétetett jelentések (így fejezi-ki magát a' Petersburgi Zsurná), még meg nem engedik, hogy valami vég-határozású előadást lehessen kiadnunk ezen megtámodtatásnak valóságos Karakteréről. Azon fanatikus Prédikállásoknak következése-e ez, a' mellyek egy időtől fogva Persiában tétettek 's ott, mint látszik, nagy nép-pezséget gerjesztettek? Avvagy talám a' mi határainkal szomszédos Persa tartományok, mellyek a' ragadozásra nagyon hajlandók, találták jónak ezen mostani próbatételeket? Elé segítették-é őket az ő Fejedelmek ezen beütésekben? vagy tsak nem állhattak nékik elejék-

be? Vagy is arra a' gondolatra kell-e vé-
tmednünk, hogy ez a' hirtelen való béütés,
maganak a' Persa Udvarnak rendelkezéből
esett? De hát ezen Udvar így megronthat-
ta-e a' békességért és hűségért kezeskedő
Kötéseket? Eltörlélhette-e ezen Udvar ma-
gát illy hirtelen 's minden ok és czél nél-
kül, arra, hogy a' kötések így megszeg-
je? — Illy kérdések fordulhatnak itt most
ezen tárgyra nézve elé, de a' melyekről
valóságos magyarázatot kiadni még maga
az Országlószék se tud. —

„Azok a' költsönös hasznok, melyek-
ről az Oroszbirodalmat és Persiát, a'
Gulistáni Kötés bizonyosokká tette;
az a' mind két részről való jóltévő álla-
pot, melynek ezen Kötéstől fogva mint
két részek részesivé lettek; az a' környül-
állás, hogy az egyenletlenkedésre mostanság
semmi okelé nem fordult; 's az a' Követség,
melyre az a' barátságos munka bizattatott
vala, hogy a' Persa Udvarhoz menvén, a'
Császárnak a' thronusra lett lépéséről a'
Schahnak tegyen jelentést, 's a' két Stá-
tusok között fennálló barátsági és szoms-
zédsági jó egyetértést újítsa és erősítse-
meg; az ezen Követséghez az ő Persiai
vidékre lett megérkezésekor mutatott ba-
rátságos fogadtatás, és tisztelet-tételek,
melyek felől ötöt a' Schah' Örököse Abbás
Mirza is tellyesen bizonyossá tette, és ba-
rátsági ajánlásai által megtetézte — mind
ezek a' környüllállások tellyes hitelt enged-
tek a' békesség eránt, 's mindenek hitelt
adtak állandóságának. Hogy a' Persa Ud-
var ezen Követséget illy hirtelen való meg-
támodással visszazonozza, hogy az ő ígé-
reteire közvetlenül ezen ellenségeskedés
következzék, még pedig minden megmagya-
rázás minden nyilatkoztatás, sőt legkris-
sebb szín és fogás nélkül — ez egy olly
elidegenítő történet, hogy a' Császári Or-
száglószék ennek hitelt se adhat, vala-

meddig bizonyos megvalóságosulását 's
„negerössittetését nem látja. —

„Erre nézve történt, hogy a'-midőn
Generális Jermeloffnak megparantsoltatott,
hogy az erőt cróvel verje vissza 's hatá-
rainkat azon Hordáktól, melyek azokon
által lépni hátorkódtak, tisztítsa-meg,
ugyan akkor a' Schahtól is nyilvánvaló
elégtétel kívántatott. Az Orosz Birodalom
azt kívánta ezen Fejedelemtől, hogy azt a'
Vezért a' ki határainkat által hágtá, hala-
dék nélkül, öt napok alatt, tegye-le a' ve-
zérsegből és példásan büntesse-meg. Azon
esetben hogy ha a' Császár ezen elégtételt
meg nem nyerné, egyszerűen előre fog
nyomolni Gen. Jermeloff 's az ő ol-
talmazási munkálódása valóságos Offen-
siv hadakozássá fog által változni; 's a'
mi ügyünk igazsága kezességül szolgál né-
künk az eránt, hogy az Isten' oltalma se-
gítségünkre leszen, 's az erőszakoskodás-
nak megbüntettetése éppen olly megkü-
lömböztetett fog lenni, mint a' milyen
vakmerő és hitszegett a' megbántás volt. —

„A' Közönség mindenekről pontosan
tudósíttatni fog, a' mik a' Persiát illető
környüllásokra nézve tudni méltók lesz-
nek.“

Petersburghan is teszik azokra a' sok
innepi időtöltésekre, vígadozásokra való
készületeket, melyek a' Császár koronáz-
tatásakor ott is tartatni fognak.

Melly nagy legyen most a' Petersburgból
Moskva felé menő útasok' száma, meg-
tetszik abból, hogy azon 500 postalóva-
kat, melyek ezen időre a' falukról min-
den Postaházakhoz össze gyűjtettek, még
ő százzal kellett szaporítani. Tsak a' Kö-
vetségi személyeknek 307 lovak kívántat-
tak, az útozásra. Julius 17-dikétől fogva,
miolta a' Moskauba való gyülekezés elke-
z-

dődött, Aug. 12-dikéig az ezen vidékeket lakó parasztok és egyéb szekeres emberek többet kerestek, nánt más időkben egész esztendő alatt keresnek.

Török Birodalom.

A' Kapudán Basának Számós ellen tett expedíziójáról nem egész meghatározottsággal írnak Konstánczinápolyból. Aug. 25-dikén azt írták, hogy, mint a' környülállások mutatják, a' Török tengeri Fővezér ez úttal felhagyott ezen expedízió, minelutánna már két versben füstbe mentek ott az ő iparkodásai. Hogy célját el nem érhetlé, annak tulajdonítatik, hogy igen sokáig késedelmezett, 's az alatt megérkezett Görög Admirális Sachuri a' Görög hajós seregnek egy részével, és ő olly terhessé tette a' Törökök' munkáját, hogy ezek minden reménségeket elvesztének a' kiszállhatáshoz. Ők Számóstol Mitylénéhez eveztek 's még Aug. 15-dikén is ott állottak vasmatskákon.

Egy, ugyan Konstánczinápolyból jött levélben pedig azt írták Aug. 31-dikén, hogy a' Kapudán-Basa, minelutánna Mitylénél két megromladozott hajójit megfődoztatta, onnét Számós felé ismét vissza indult 's még egy újabb próbát akar ezen sziget ellen tenni.

„Mára, Aug. 31-dikére, vala (így szoll ezen tudósító) határozottatva az, hogy a' harmadfél hónapok óta a' Szerály' első Udvarán lévő Lóger eloszlattassék és a' Proféta zászlójának a' maga szokott helyére való pompás vissza vitettetése véghez menjen. Hanem fájdalommal említhetjük, hogy ez az ohajtvá várt, 's a' tsendességnek tellyes helyreállását jelentő örvendetes innep, egy más színü és igen keserves történet által megzavartatott. Egy, a' Baghdscho-Kapussi (Kert'-kapuja) mellett lévő Kenyérsütőnek házánál tűz támadván, ez, mint hogy szörnyü heves északi szél

fűtt, 's a' régen uralkodó szárazság miatt víz' dolgában is nagy fogyatkozás volt, néhány szempillantatok alatt annyira kiterjedett, hogy sok ideig minden oltáson való iparkodásnak semmi haszna nem lehetett, 's a' városnak egy nagy része a' kikötőhelynek partjától fogva az Osman Szultán és Bajazed Szultán moschéjéig, 's innét ismét a' Szerály' köfaláig, 's ennelt mentiben el a' Mármóra tengerig, sok nagy uraknak és piáczolnak épületeikkel együtt, a' láng' prédájává lett. A' Szultán kinyitatta a' Szerály' kapujit, hogy a' szerenstetlen elégett emberek oda kaphassák-ba a' tüzből kiragadott vagyonait. Minden Ministerek a' Nagy-Vezérrel és Seráskierrel együtt kormányozták az oltó intézeteket, 's az egész Konstánczinápolyi őrző sereg fegyveresen ki volt állítatva, 's mint erősítik olly jó rend uralkodott, a' millyent csak illy környülállások között várni lehet: hanem mind e'-mellett is még a' következő éjfélkor se lehetett volt a' tüzet minden pontokon tellyesen megoltani.

Nagy Britannia és Irlandia.

Irlandiában nagy nyughatatlankodás kezdett uralkodni: Cashelben sok nép össze tolakodván kijelentette tilkolódás nélkül, hogy, ha semmi segedelem nem mutattatik hozzájok, őket kénteleníteni fogja az eléhezés, erőszak által eleséget szerezni magoknak. Coherben az eléhezett nép egy Gentlemán házára rontván, ez, az által engesztelte 's tsendesítette a' lármázókat, hogy kenyeret hányatott-ki nékik háza' ablakain. Mi fog ezen helyeken majd akkor történni, mikor a' téli idők elkövetkeznek? Baj fog itt lenni! —

Sardinia szigeténél Cagliari nevü városából írták Aug. 11-dikén, hogy Lord Cochrane ott tartozkodik egy nagy gőzhajóval és már hat hetek óta várja oda a' maga több hajójit — hanem a' mellyek a'

már tudra lévő okok miatt, nem egy hamar érkezhettek-meg ő hozzá Londonból, mert ha szintén lehet is, mint talám már munkába van véve, drága pénzen, más gőz-hajókat felvásárolni az ő számára, mikor fognak ezek a' Lord Cochrane plánumához alkalmaztatódhatni, 's mikor érkezhettek-meg ő hozzá. Nagyon elkésett már ez a' dolog, 's talám igen el is híresedett. Legalább az idén bajosan teheti-meg ezen hajókkal Cochrane a' maga elintézott cselzésát.

Londonból így írnak ezen szerentésellen történetről: — „Azok, kik a' Görögöknek pénzt költsönöztek, Sept. 4-dikén gyűlést tartottak 's a' felett tanáskoztak, hogy mi okozhatta 's a' Lord Cochrane számára 's a' Görögök' szolgálatjára készített gőz-hajóknak elkésését. Nyög az emberiség barátja, mikor akár önn' haszonkeresésből akár árulásból, valamely Nemes Úgynek illy alatsón módon lett megkárosíttatását, szemléli. Árulás-é vagy megbótsáthatatlan gondatlanság okozta-é a' mind ezeken a' gőz-hajókon találtató alkotványok használhatatlanságát, tsak az idő fogja felfedezni. Remenség van, hogy jó pénzen találtatni fognak ezen cselzra néhány illy már használt más gőz-hajók; hanem az az eredeti plánum, mellyet ez a' megkülömböztetett tengeri vezér, Lord Cochrane, ezen hajókkal végre akart hajtani, az idén már minden esetre hajó törést szenvedett. Orlando és Luriotti, az illy régen itt tartózkodott Görög Deputátusok elutazának innét, de sem az Anglusoknak sem Hazájokfijainak áldásaikat nem vitték-el innét magokkal.“ — (Ezek azzal rádóltatnak, hogy nem voltak elég vigyázók).

Spanyol Ország.

A' Királyi Criminális Ítélszék Gzevillában, az Országbeli minden ítélszékkelhez jelentést küldvén hírül adta nékik, hogy a' Madridi Régenségnek 1823-

ban Jun. 23-dikán és 24-dikén költ Végzéscével, 's a' Királynak ugyan azon esztendőben Okt. 22-dikén és 1824-dikben Május 1-sőjén kiadatott Ordonnántzával megegyezőleg, a' Corteseknek azon tagjai ellen, kik 1823 Jun. 11-dikén a' Király' letéttetésére voksoltak etc., indítatott per elvégződött légyen —; 's e' szerint mind ezek a' tagok halálra, a' per-költ-égének megfizetésére, és minden vagyonaiknak elvesztésére ítéltettek. A' végén ezen Jelenítésnek illy szavak találtanak: — „

„Megparántsolta Király ő Felsege, hogy minden lehető módokat el kell követni, hogy a' megítéltetett személyeknek jovaik felkerestessék 's elfoglaltassanak, 's ha a' szükség kívánja, azon személyek ellen is, kik ezen bűnösöknek vagyonaikat magoknál tartanak vagy eldugnák, per indíttassék, 's ezek is, mint azoknak bűnös társaik, a' törvények szerint büntettesse- nek-meg.

Újabb Tudósítások.

A' Miklós Császár ő Felsege megkoronáztatása (új szerint) Sept. 3-dikán minden kigondolható pompával és fényességgel véghez ment. A' város egymásután három estvéken világosított-ki. Az innepi örvendő időöltések, felvidámító ebédkezések, bálók 's a' többi, az előre kihirdetett intézetek szerint Sept. 25-dik napjáig tartanak.

A' Párisi Csillagban ezek találtattak Sept. 18-dikén:

A' Konstánczinápolyban tartózkodó Persiai alattvalók nagy nyughatatlansággal várták azon Tatárnak (Kurirnak) megérkezését, kiről azt remélték, hogy fontos tudósításokat fog hozni az Orosz birodalom és Persia között a' Géorgiai határszéleken kiütött ellenségeskedésekről. A' Persiai Schah ezen esztendőben Junius hónapban a' Persa seregek Lógerében Udshun-

nál járt, a' melly Tauristól Kelet-dél-felé 10 mérföldnyire esik. Már ekkor Abbas Mirza, a' Persiai Korona-örökös Princez, megindult volt seregeivel Turkomania felé 's az Araxes mellett Naschitschevanhoz közelfített, valamint szintén ugyan okkor már Hussein-Chán is, az Eri-váni fő Kormányozó, a' Persa és Orosz közös határszéleknél állott. — (Ez az Eri-ván a' legközelebb lévő Persa tartomány Georgia mellett, azután következik Turkomania 's a' többek).

A' Görögökről is sokat írt Csillag, de mind olly dolgokat, a' mellyek még Julius' 27 diké, és így a' Görög hadi hajóknak Számóshoz való megérkezése előtt történtek, de a' mikor már azon szörnyű veszedelmek fenyegették ezen szigetet, mellyek arról a' Görögök' megérkezése által, még eddig, tsakugyan elfordítottak.

Ezen fenyegetőző veszedelmek okozták, hogy a' Seringapata m nevű Anglus hajó Jul. 25-dikén a' szigethez kikötvén, az Anglus Consularis Ágenst egész háznépével együtt felvén, elvigye onnét. Két Joniai hajók is felvettek ugyan ezen szigetről valami 200 személyeket, 's bátorságosabb helyekre vitték őket. Már ekkor Számós mellett olázkodott a' Kapudán Basa, de még ekkor semmi próbát nem tett volt a' sziget ellen. Végre 27-dikben és éppen jókor, mert már nem soká késő lett volna, megérkezett Görög Admirális Sachtur 35 hajókkal, 's a' tsak tüstént elkezdődött, melynek ugyan nem lett egyéb következése, hanem tsak az, a' mi tsakugyan elég jó a' Számósi lakosokra nézve, hogy a' Kapudán Basa planuma legalább ez úttal egészen semmivé tétetett, pedig hogy melly veszedelmes lett volna ezen planum a' sziget lakosainak, mutatta azon Török sergeknek nagy száma, mellyek az Ásiai partokon összeszűlekezve

várokoztak, hogy, ha a' hajós sereg boldogulván nékiék a' kiszállásra útát nyithat, azonnal sok ezereken ott teremjenek a' szállító hajókon, a' hol nagy vérontásnak kellett volna lenni, mint hogy azon fegyveres Görögöket is 10 ezerre teszik, kik a' szigeten jó készülettel várták a' kiszállókat.

Gyújtó Kapitány Canari, a' megsebesedés után Aug. 29-dikén Naxos szigetére vitette és tétette-ki magát, hogy sebeit beköttetvén, 31-dikben ismét vissza induljon a' Görög hajókhöz. Három helyen kapott sebet, a' kezén, nyakán és vállán.

Német Ország.

Bavarus Király ő Felseége Sept. 4-dikén a' Nassaui Herczeghez Biecherichbe ment, 's onnét más nap' együtt Joannisbergbe érkeztek 's ott ebédeltek. Király ő Fge még az nap' vissza tért Aschaffenburgba. Metternich ő Herczegsége Sept. 8-dikán hagyta oda Joannisberget, 's Frankfurton és Karlsruhén által a' Bodentava felé 's onnét Salzburgon által Bétsfelé folytatja útját.

Magyar Ország.

A' Pesti újság jelenti Sept. 15-dikén, hogy ott a' Királyi Universitásnak nagy palotájában Sept. 9-kén, mincutánna a' szoros megvizsgálásokat dítséretesen elvégezte, az Orvosi Doctorság' rangjának elnyeréséért nyilvánvaló vitatást tartott, és állításait tudósan védelmezte, Ns. és T. Csercsnyés Sándor Úr, a' ki tudományos érdemeit az által tetézte, hogy ezen alkalmatosságra Magyar nyelven készült tudós Orvosi Ertekezést osztatott ki a' Köszvényről, (Arthritis) melly által azt az érdemet szerzé magának, hogy ezen nagyon uralkodó nyavalyát, valamint a' Csúzt is (Rheuma) egymástól megkülömböztette, 's így helyesebben megismértette.